

MIĘDZY WIEDZĄ POTOCZNĄ A NAUKOWĄ W BIOGRAFIACH UCZONYCH I SOCJO-PEDAGOGICZNYCH DYSKURSACH

W dniu 5 kwietnia 2019 roku w Sali Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku, przy ulicy Bohaterów Westerplatte 64, odbyło się sympozjum naukowe pt. *Między wiedzą potoczną a naukową: w biografjach uczonych i socjo-pedagogicznych dyskursach*. Organizatorami spotkania byli: Instytut Pedagogiki, Katedra Pracy Socjalnej, Pracownia Metodologii Nauk o Edukacji – Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku.

Zaproszenie na sympozjum, jako gość honorowy, przyjął prof. zw. dr hab. Ludwik Kostro. Profesor studiował, w latach 1963–1970, w Rzymie na Uniwersytecie Gregoriańskim ukończył studia z filozofii oraz fizykę na Uniwersytecie „Sapienza”. Obronił doktorat z zakresu filozofii fizyki. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 14 czerwca 2005 roku, Ludwik Kostro otrzymał tytuł naukowy profesora. Jest to badacz odznaczony Palmami Akademickimi (1988), przyznawanymi przez Republikę Francuską oraz Złotym Krzyżem Zasług przyznany mu przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pozostałymi uczestnikami sympozjum były następujące osoby: prof. zw. dr hab.

Mirosław Patalon – Dziekan Wydziału Nauk Społecznych, Akademia Pomorska w Słupsku; dr Grzegorz Piekarski – Dyrektor Instytutu Pedagogiki, Akademia Pomorska w Słupsku; dr Anna Majer – Zakład Socjologii, Filozofii i Etyki Sportu, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku; dr Małgorzata Obrycka – Instytut Pedagogiki; Pracownia Metodologii Nauk o Edukacji, Akademia Pomorska w Słupsku; dr Szymon Dąbrowski – Katedra Pracy Socjalnej, Akademia Pomorska w Słupsku; dr Łukasz Stankiewicz – Wydział Studiów Edukacyjnych, Ateneum Szkoła Wyższa; dr Agnieszka Małek – Zakład Kultury Polskiej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; dr Katarzyna Wąjszczyk – Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Gdański.

Podczas sympozjum wszyscy goście zaproszeni zostali przez organizatorów do wspólnego namysłu nad kwestią wiedzy – zarówno tej, która nosi miano naukowej, jak i tej, którą nazywamy potoczną. Zaakcentowane zostały różnice oraz podobieństwa występujące pomiędzy tymi typami wiedzy. Omówione zostały przestrzenie wzajemnego przenikania i odpychania się

tych dwóch rodzajów wiedzy. Przedmiotem dyskusji uczyniono różnorodne sposoby odkrywania i opisywania faktów (Paul Feyerabend, Thomas Kuhn, Karl Popper). Uczestnicy i uczestniczki panelu zaprezentowali także własne inspiracje badawcze (Maria Skłodowska-Curie, Ludwik Pasteur, Marian Smoluchowski, Tadeusz Kotarbiński, Edmund Husserl, Henri Bergson). Goście prowadzili dyskusję nad kilkoma szczegółowymi zagadnieniami sformułowanymi w pytaniach: 1) Czy da się pogodzić obiektywizm naukowy z przekonaniami subiektywnymi? 2) Jaka jest rola intuicji i zdrowego rozsądku w odkrywaniu prawdy? 3) Jakimi kryteriami należy się kierować przy odróżnianiu twierdzeń naukowych od nienaukowych?

Podczas spotkania poddano dyskusji raport *State of Science Index*. Jest to globalny raport społecznej percepcji nauki z 2018 roku. Wynika z niego, że w skali świata – 40% ludzi twierdzi, że gdyby nauka zniknęła – to ich życie w ogóle by się nie zmieniło. Ponadto, według tego raportu, większość Polaków i Polek ufa nauce, aczkolwiek odsetek osób, które są wobec niej szczególnie sceptyczne jest u nas większy niż globalnie. Mianowicie – 81% Polaków deklaruje, że o nauce chciałoby wiedzieć więcej, ale

paradoksalnie tylko 13% myśli o jej wpływie na codzienne życie.

Dyskusja toczyła się ponadto wokół szerszych kontekstów społeczno-kulturowych. Omówiono kwestię różnic światopoglądowych wpływających na sposób tworzenia i interpretowania danych. Zdefiniowano główne atrybuty wiedzy naukowej, wiedzy potocznej, wiedzy artystyczno-literackiej, wiedzy spekulatywnej, a także wiedzy irracjonalnej (mistyka, pewne rodzaje filozofii, pseudonauka). Podkreślono aspekt wiedzy metodologicznej, która zgodnie z konkluzją sympozjum – umożliwia uprawianie nauki, gdyż wiedzę naukową można zdobyć jedynie w sposób metodyczny. Kluczowa jest więc kwestia zastosowania właściwej dla danej nauki metodologii badań (metoda, technika, narzędzie). Wysunięto na plan pierwszy zasadę, zgodnie z którą wszystkich uczonych obowiązuje przestrzeganie reguł postępowania badawczego. Co więcej, podkreślono w dyskusji, że wyróżnikiem nauki jest jej neutralność. Natomiast badacze powinni być szczególnie wrażliwi na kwestię wartościowania.

Mając powyższe na uwadze, organizatorzy zaakcentowali potrzebę promocji działań związanych z rozwojem nauki, wiedzy oraz inspiracji badawczych. Sympozjum było otwarte i bezpłatne dla wszystkich gości.